

BÖLÜM 111

GERİATRİK HASTALARDA GASTROİNTESTİNAL SİSTEM FİZİK MUAYENESİ

Sinan ARI¹
Mesut GÜMÜŞSOY²

Sindirim sistemi ağızdan başlayıp anüste sonlanan bir kanal ile karaciğer, safra kesesi, safra yolları ve pankreas gibi yardımcı organlardan oluşan bir sistemdir.

Yirmi birinci yüzyılda erken ölümlerin ve doğum oranların azalması ile birlikte daha yaşlı bir nüfus ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla bu durum yaşlı gruba özgün gastrointestinal sistem hastalıklarıyla daha sık karşılaşmayı da beraberinde getirmiştir. Yaşla birlikte değişen fizyolojik durum, eklenen komorbiditeler ve tedavilere bağlı olarak çıkabilecek komplikasyonlar nedeni ile tedaviye daha dikkatli yaklaşmak gerekmektedir.

Gastrointestinal sistem hastalıklarına tanı koymak için fizik muayene sistematik olarak ilerlemelidir.

ORAL KAVİTE

Oral kavite, çiğneme, yutma ve iletişim amaçları için birbiri ile bağlantılı olarak işlev gören

özelleşmiş sert ve yumuşak dokulardan oluşur. Sert dokular, mine, dentin, sement, lamina dura ve alveolar kemik gibi diş yapılarını içerir

Yaşla birlikte dişlerin görünümü, altta yatan dentinin ve kaplama minesinin değişen bileşiminden dolayı sarımsı, daha koyu bir tona dönüşür. Diş aşınması, büyük ölçüde normal çiğneme sonucu yaşla birlikte ortaya çıkar. Diş ve minenin vasküler desteği yaşla birlikte azalması nedeni ile çevresel uyaranlara karşı duyarlılığı artar. Çürük veya travma eğilimi nedeniyle sement tabakasında kalınlaşma meydana gelir bu durum dişler arasındaki mesafenin artmasına neden olur.

Tükürük ağız içinin nemli kalmasını sağlayarak normal pH ve floranın sürdürülmesine yardımcı olur. Sindirim, çiğneme, yutma ve konuşma faaliyetlerini kolaylaştırır. Ağız kuruluğu ağızda yanma hissi, tat duyusunda değişme, disfaji ve dizartriye neden olabilir.

¹ Uzm. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İbn-i Sina Hastanesi Geriatri BD., sinanari82@hotmail.com

² Uzm. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji BD., mesutgumusoy1987@hotmail.com

tespiti için umbilikusun kendisi dikkatle palpe edilmelidir

Rektal Muayene

Hastadan daha sonra sağ kalça ve diz tamamen fleksiyona, sol kalça ve diz hafifçe fleksiyona gelecek şekilde sol lateral dekübitus pozisyonuna dönmesi istenir. Gluteal bölge muayene masasının kenarında olmalıdır. Anal bölge daha sonra herhangi bir cilt lezyonu, yara izi, fistül yolu veya dış hemoroid açısından dikkatlice incelenir. Eldivenli sağ işaret parmağı vazelin ile yağlanır ve anal kanala yerleştirilir. Anal duvar, herhangi bir hipertrofik papilla, iltihaplı kriptler, darlıklar ve sfinkter tonusu dikkate alınarak dikkatle palpe edilir. Parmak ucu ile daha sonra herhangi bir rektal kitle, fekaloid ve prostatın durumunu kontrol edilir.

KAYNAKLAR

1. McKenna G, Burke FM. Age-related oral changes. Dent Update. 2010;37(8):519-23.
2. Guiglia R, Musciotto A, Compilato D, et al. Aging and oral health: effects in hard and soft tissues. Curr Pharm Des. 2010; 16(6):619-30.
3. Gonsalves WC, Wrightson AS, Henry RG. Common oral conditions in older persons. Am Fam Physician. 2008;78(7): 845-52.
4. T Yamada. Disfaji veya Odinofajisi olan Hastaya Yaklaşım, WL Hasler, JM Inadomi, MA Anderson, RS Brown (Eds). Gastroenteroloji El Kitabı 1. Basım, İstanbul Medikal Yayıncılık 2009, pp 4-9.
5. Charles M. Ferguson. Chapter 93. Inspection, Auscultation, Palpation, and Percussion of the Abdomen HK Walker, WD Hall, JW Hurst (Eds). Clinical Methods, The History, Physical, and Laboratory Examinations 3rd edition, Butterworths, Boston 1990.
6. Uygun A. Tıbbın Olmazsa Olmazı Fizik Muayeneyi İhmal mi Ediyoruz? Güncel Gastroenteroloji 2009; 13/3: 127-147.
7. Reuben A. Examination of the abdomen. Clin Liver Dis (Hoboken) 2016; 7:143.
8. Korkut E, Özden A. Traube Aralığı, Güncel Gastroenteroloji 2013; 17/1 75-76.
9. Charles M. Ferguson. Chapter 80. An Overview of the Gastrointestinal System HK Walker, WD Hall, JW Hurst (Eds). Clinical Methods, The History, Physical, and Laboratory Examinations 3rd edition, Butterworths, Boston 1990.